

№ 600 საზოგადოებრივი ოჯახის 18 1923 წ.

საქართველოს მემკვიდრეობის დაცვა.

საქართველოს მემკვიდრეობის დაცვა.

კვირას, ოქტომბრის 21-ს, ტფილისში, პარტიულ კლუბში

გაიხსენება საქ. მეზარეულთა, სოციალისტ-ფედერაციის, სარეგ. პარტიის

კონფერენსია

განსახილველი მთავარი პარტიული ყრილობაზე გასარჩევი საკითხები. კონფერენციას გადაწყვეტი მიიღო უფლებითი ესწრება თითო წარმომადგენელი ყველა საქალაქო და საზოგადოებრივ კომიტეტებისა.

შედეგები

უბრალო-ქარხნების წარმომადგენელთა ფაქტობრივი გაიზარდა ბოლო დროს, რომ საქონელს ვე-
ლარაგინ ყიდულობდა. საბჭოთა რესპუბლიკებში
მომხმარებელთა მასას წარმოადგენს გლეხობა. სო-
ციალისტური წარმოება სიძლიერის გამო გლეხობას არა-
ვითარო საღისარი არა აქვს შეიძინოს ნაციონალური
წარმოების პროდუქტები, ვასალონის ის და ამათ
ხელი შეუწყოს, შესაძლებელი გახადოს საქალაქო
წარმოების აღორძინება. პროტექციონიზმით ზუ-
რგ-გამაგრებულმა ტრესტებმა და სამეურნეო ორ-
განიერებმა შეტარეს ფასების აწევვა, აქაო და
განადგურებული წარმოების გამოსაბრუნებლად
დიდი თანხები საჭიროა და აგრეთვე „ხეობის“
პირიბებში ადგილად მოსალოდნელ ზარალისაგან
უზრუნველსაყოფად სათანადო რაოდენობის თანხა უნ-
და შეგადგინოს. ერთი სიტყვით, სამეურნეო
ორგანიზაციები ხელმძღვანელობდნენ საქალაქო ინტე-
რესებით, მაგრამ ვერ გაითვალისწინეს, რომ
მომხმარებლის ინტერესებიც არ უნდა იქნეს მი-
ვიწყებული, თორემ წარმოების აღორძინება იუ-
რის.

და აი სწორედ როდესაც დადგენ ასეთი ფა-
ქტის წინ, მხოლოდ მაშინ იხილება და ფასების და-

კლებს გადაწყვეტილება. როგორც გახეივნი გადმო-
გვცემენ გადაწყვეტილება საგრძნობლად დაუკლონ
ფასები, განსაკუთრებით ფართობს.

ეს რომ აუცილებელი იყო ამათ ბევრი ამტკი-
ცებდა, მათ შორის ჩვენც კი ვიძახდით, რომ სა-
ქონლის სიძვირე შეუძლებელი ხდის სოფელთან რა-
იმე კავშირის თქო, მაგრამ „ხეობის ინტერესები“ თა-
ვისას არ იშლიდნენ და ქვეყნის ინტერესებით ვერ-
საბუთებდნენ. ეს ხალხი მხოლოდ მაშინ წამოვიდ-
ნენ დაიბრუნებდნენ, როცა თავიანთი დამატებული
საქონელი საწყობებშივე დაუჩაჩა გაუსაღებელი.

მაგრამ არ არის ძნელი წარმოსადგენი, რა
ზიანი მიუყენა ასეთმა ეკონომიკურმა პოლიტიკამ
სოფლის და ქალაქის დაკავშირების საქმეს. უკვე
ძნელი საქმეა იმ გლეხობის გულის მოგება, რომ
მელისა უკიდურესმა გაჭირვებამ გული აუღია რე-
ვოლუციის მონაპოვარზე.

საჭიროა აწი მაინც ასეთი რამ არ გამოვიდეს
ჩვენ ეკონომიკურ პოლიტიკაში; საჭიროა მეტი ან-
გარიში გაეწიოს მშრომელი გლეხობის, მის სამე-
ურნეო და საარსებო ინტერესებს.

შედეგები

„ზარბაზნაძე“ ცნობები 14 ოქტომბრიდან.

გერმანიის აზრები.

მიუხედავად სამხედრო მთავრობის მიერ აღ-
კრძალვისა, დრეზდენში მაინც შესდგა პროლეტარ-
ულ რაზმების ყრილობა. მრავალი ყრილობაზედ
დასწრები დაპატიმრებულ იქნენ.

საქსონიის მრეწველები ამცირებენ მუშაობას,
ხურავენ წარმოებას და აწარმოებენ მუშების მასი-
ურ დათხოვნას. ხელფასის მომატებას უარყოფენ.

ალმოსავლეთ პროვინიისა და სილეზიის რეგის-
ვაციებმა ბრძანება მიიღეს წინააღმდეგობა გაუწიონ
საქსონიაში კართოვლის შეტანას.

დრეზდენის სოც.-დემოკრატიულმა ორგანიზა-
ციამ პარტიის ცენტრს პოლიტიკის წინააღმდეგ სე-
პარატისტო რეზოლუციის გამოცხადება.

გერმანიის მთავრობა აძლევს საქსონიაში
რეგისვრას, რათა ხელი შეუშალოს საქსონიისა და
ტიურინგიის უბრალო-ქარხნის კომიტეტების შეე-
რთულ ყრილობას.

18 ოქტომბრისათვის დანიშნული საქსონიისა
და ტიურინგიის უბრალო-ქარხნის შეერთებული ყრილო-
ბა აღკრძალა სამხედრო მთავრობამ.

საქსონიის მთავრობის პროტესტი პროლეტარ-
ულ რაზმების დაშლის გამო სამხედრო მთავრობამ
უშედეგოდ დასტოვა.

კვირას, ბერლინში კომპარტიამ მოაწყო 10
კრება, რომლებზედაც ყველგან პროტესტი განაც-
ხადეს საქსონიისა და ტიურინგიაზე რეპრესიის შე-
ტყვის გამო.

„როტე ფანეს“ მაგიერ არაღმკაცრად გამო-
დის „როტე შტურმფანე“.

„სოლიდის“ მეურნეთა კავშირი, რომელიც და-
არსეს 1902 წ. წარმოების წყრილობა გლეხობამ და
რომელიც ახლა უკვე 35 000 წევრს ითვლის, ემ-
ხრობა მუშათა და გლეხთა მთავრობის დაარსებას
გერმანიაში. განსაკუთრებით წარმატებით ეს კავ-
შირი მუშაობს ტიურინგიაში.

ახლო წარსულში კავშირი იმყოფებოდა სოც.-
დემ. პარტიის გავლენის ქვეშ, ესაა კი მას მკიდ-
რო კავშირი აქვს კომპარტიას და ამ წინააღმდეგ და-
სეა მუშათა და გლეხთა მთავრობის დაარსების სა-
კითხი.

კავშირის პრეზიდიუმის წევრი გადავიდნენ
კომპარტიაში.

მანჩესტერში (შუა გერმანია) ქუჩებში მუშებსა
და რეგისვრის მოუხდათ შეტაკება, რისაც მოჰყვა
ბევრის სიკვდილი.

ასეთივე შეტაკება მოუხდათ მუშებს პოლი-
ციასთან ქ. ფრანკფურტში მაინზე.

ცნობები, რომ ლეიპციგისა და მაღპეიმში შე-
ტაკება მოხდა უმუშევრობისა და პოლიციის შორის.

ბალტისა და პერზიანულში დამწყობა ბრბო და-
არბია საპოლიციო უბნების სამმართველოები. კო-
ლზში ჰისხლის მღვრელი შეტაკება მოუხდათ დამ-
წყობა ბრბოსა და პოლიციას.

პოლონეთის სილეზიიდან გაფიცვა. ვადის
გერმანიის სილეზიაშიც, სადაც გაფიცვები მუშები
ბრბოების ქარხნებზე.

დღეს გერმანიის კაბინეტი იხილავს სავალიუ-
ტო ბანკის დაარსების საკითხს. ბანკის თანხა იქ-
ნება 3 მილიარდი და 20 მილიონი ოქროს მარკა.
სავალიუტო ბანკს უფლება ექნება გამოუშვას ბანკ-
ნოტები და შესწავლოს ქალაქის მარკის ემისია.

შუა გერმანიის ნახშირის რაიონის პრაფკავ-
შირთა კონფერენციამ მიიღო რეზოლუცია, რომ
ლოთაიც თხოულობს მრეწველებთან მოლაპარაკების
შეწყვეტას. რეზოლუცია ხაზს უსვამს, რომ გაფი-
ცვები და უმუშევრობა მიძრავს უფრო საშიშია
გერმანიისათვის, ვიდრე მდღევანდები უსუსრათო-
ბის ნიადაგზე.

გერმანიის შრომის სამინისტრო სამუშაო დღის
გადიდების კანონპროექტში ხაზს უსვამს, რომ 8
საათის სამუშაო დღე საუფლებოა, მაგრამ მისი
გადიდება 10 საათამდე შესაძლებელია, პროფკავ-
შირებთან განსაკუთრებული ხელშეკრულების დადე-
ბის საშუალებით.

გერმანიის სოც.-დემ. პარტიის ცენტრს პოლი-
მის განსაკუთრებულმა თათბირმა, ბრანდბურგის
საოლქო კომიტეტთან ერთად, მოიწონა რეისტრაციის
ფრაქციის პოლიტიკა.

მაინცში სეპარატისტები სცილობდნენ ბერო-
შით აელთ ქალაქის რატუმს, მაგრამ გაფანტულ
იქნენ პოლიტიკის მიერ.

ბავარიაში შექმნილ მდგომარეობასთან დაკავ-
შირებით, მასთან მოსაზრებე ავსტრიის ოლქის
ხალცბურგის საზღვარი დიკეტა და თავს უყრიან
ფანდამერისას. ოფიციალური ცნობით, საზღვარი
იკეტება, რათა ხელი შეუშალოს ბავარიის კომუ-
ნისტებს მის გადალახვაში. ამავე დროს ხდება მო-
ნარქისტულ „სამხედრო კავშირის“ ხალცბურგის
წევრთა მოძრაობაც. ეს კავშირი ეზრობა ბავა-
რიის სეპარატისტებს. მთელს ავსტრიაში ჟანდარ-
მერიამ მიიღო ბრძანება მხად იყოს ბრძოლისა-
თვის.

სარწმუნო წყაროებიდან მიღებულ ცნობით,
სამხრეთ-აფრიკის პრემიერმა სმითონ სამხრეთ
კონფერენციაზედ წარადგინა გერმანიის აღდგენის
გეგმა: 1) გერმანიის ფინანსური აღდგენა ერთა
ლიგის კანტროლის ქვეშ, ავსტრიის მსგავსად და
2) რეინის ოლქში განიარაღებულ ზონის დაარსება
ერთა ლიგის უზრუნველყოფით.

„სარკიზუნა“ ლირი

თბილისად 5.000.000 ზან.

ვალკე ნომერი ყველგან 400.000 ზან.

ვალკე და კანტორა: ტფილისი, ხახაბლის ქუჩა, № 11

ავტორი: 10-84.

საქართველოს მემკვიდრეობის დაცვა.

1 გვ. 20 კაპა ნომერი

4 15

საქართველოს მემკვიდრეობის დაცვა.

1 გვ. 18. 50 კ. ნომერი

1 - 18.

დღიური

საქონიისა და ტიურინგიის ფაბრიკების ყრილობა აღკრძალა სამხედ-
რო მთავრობამ.

გერმანიის ბევრ კუთხეებში და დიდ ქალაქებში უმუშევრებს შეტა-
კება უხდებოდა პოლიციასთან.

პოლონეთის სილეზიიდან გაფიცვა ვრცელდება გერმანიის სილეზია-
შიც.

გერმანიაში არსდება სავალიუტო ბანკი 3 მილიარდი და 20 მილიო-
ნი ოქროს მარკის თანხით.

ბავარიის აზრებთან დაკავშირებით ავსტრიაში ხდება ჟანდარმ-რიის
საბრძოლველად გამზადება.

ვარშავაში აფეთქების გამო დააპატიმრეს 140 კაცი.

ზემო-სილეზიაში გაფიცვა ფართოვდება და პოლიტიკურ ხასიათს
იღებს.

მთელ რიგ ქალაქებში ხდება შეტაკება მუშებსა და ჟანდარმერიის
შორის.

უცხოეთი

ვარშავა ქალაქში ხდება, რომ აფეთქების
მიზეზი უნდა იქნებოდეს მუშათა ტანსაცმე-
ლის საწყობში, სადაც, დიდი ბოროტმოქმედების
გამო, მოკლდნენ რევნიზის.

ვარშავა კვირის ვარშავაში აფეთქების გამო
დააპატიმრეს 140 კაცი, რომელნიც შეინიშნული იყ-
ვნენ კომუნისტებისადმი თანაგრძნობაში. „პოპოლ-
ნიკის“ ცნობით, დაპატიმრება ხდებოდა ყოველ მე-
ფის „ოხრანიკის“ სიების თანხმად.

ვარშავა საკრანტეის სენატორმა ბერანემ
პრესის წარმომადგენელთან საუბარში გასცხადა,
პოლონეთის მინისტრებთან საუბარში იგი დარწ-
მუნდა, რომ პოლონეთს სჭირია სამხედრო სესხი.
ბერანე აღნიშნავს, რომ საფრანგეთს პოლონეთი
სჭირია, როგორც ბუფერის რუსეთსა და გერმანე-
თის შორის.

ვარშავა ზემო სილეზიაში ეკონომიკურ ნია-
დაზედ აღმოცენებულმა საერთო გაფიცვამ წამოა-
ყენა ახალი მოთხოვნები: 1) ნახშირის კომი-
ტეტის დაარსება მუშათა მონაწილეობით, ნახშირ-
ზედ ფასების დასაწესებლად. 2) სურსათის საზღ-
ვარ გარეშე გატანის აღკრძალვა და 3) ზემო-სილე-
ზიის სტრუქტურული კომისიის დაარსება სიძვირის
ხრდის კამპანიაზე.

ვარშავა პოლონეთის მთავრობა ამზადებს
ნიადაგს, სილეზიაში გაფიცულთა დასარბევად სამე-
დრო ძალით. ოფიციალური ცნობით, ზემო-სილე-
ზიის პროფკავშირები კომუნისტების გავლენის ქვეშ
მოქმედებენ. კომუნისტები სცილობდნენ გამოიწვიონ
საერთო პოლიტიკური გაფიცვა.

ზემო სილეზიაში შექმნილ მდგომარეობის გა-
მო დაინიშნა „შინაგან საქმეთა“ სამინისტროს წარ-
მომადგენელი განსაკუთრებული უფლებებით აღჭურ-
ვლილი მოძრაობის თაოსნობა კომუნისტების ხელში

ახალი ამბები

მწერალთა კონფერენციის მოწვევა. სრუ-
ლიად საქართველოს მწერალთა კავშირის საბჭო,
იწვევს მწერალთა კონფერენციას, შაბათს 27 ოქ-
ტომბერს, საღამოს 6 საათზედ, ნელოვანთა სასახ-
ლეში (სერგიევის ქუჩა № 13).

კ. კაპანელის ახალი შრომა. კ. კაპანელმა
დაასრულა თავისი ორიგინალური ფილოსოფიური
შრომა „ტოტალიზმის საფუძველები“. პირველი ნაწი-
ლი ამ შრომის (ონტოლოგია) დაიბეჭდება ახლო
მომავალში. მეორე ნაწილში განხილულია გნოსეო-
ლოგიური პრობლემა, განსაკუთრებით სილოგოზი-
მების კრიტიკა.

შრომის არტელის ახალი წესდება. შრ.
სახ. კომისარიატმა გამოუშვა წესდება შრომის არ-
ტელთა შესახებ.

ახალი დადგენილება. შრ. სახ. კომისარია-
ტის მეორე შემუშავებული იქნა დადგენილება სა-
პარტიულო საკონსულტაციო კომისიების სახელმძღვ-
ნელოდ.

გერის მუშათა კლუბის სადამშენებლო-
საინიციატივო წრის კრება. კვირას, 21 ოქტ. ოლ-
რის ქ. № 29, დილის 10 საათზე დანიშნულია გე-
რის მუშათა და მცხოვრებთა საერთო კრება მუშა-
თა კლუბის და ოფიცის აგების შესახებ.

მშური თანაგრძნობა. მუშაყის კომკავ-
შირმა, კომპარტიის უკრებდების უზატრონთა თა-
ნადარწმუნებით, მოისმინა რა მოსწენება გერმანიის
ამბების შესახებ, დაადგინა, გაუზიაროს მხურავლე
საღამო გერმანიის მებრძოლ პროლეტარიატს და
ამასთან ერთად შეკრიბოს შემოწირულობანიც.

გადადის. მუშები ოჯახებით მიემუშვებიან კატო-
ვიცში. გაფიცვები ფართოვდება.

რადგანაც გაფიცულებმა უარი სთქვეს 130
პროც. ხელფასის გადიდებაზედ, ამიტომ პოლონე-
თის მთავრობა გაფიცვას პოლიტიკურად სივლის
და იმუქრება ახალი რეპრესიებით, თუ მუშები
დაუყოვნებლივ არ შესწავნიან გაფიცვას. ვარშა-
ვაში გაკეზული ბოძანება ყოველი ზომა იხმარონ
გაფიცვის ჩასაქრობად. მთელ რიგ ქალაქებში მუ-
შებსა და ჟანდარმებს შორის ხდება სისხლის
მღვრელი შეტაკებანი.

ოხაკა. (იპარნია) დიწყო სინდიკალისტ ოსუ-
გის და მისი ოჯახის მკვლელობა ამოკასუს გასამარ-
თლება. სასამართლოს დარბაზში დაუშვეს მხოლოდ
10 კაცი.

გერმანიაში წრეები მოითხოვენ სრული სიმა-
რის გამოშვას და პრესისათვის დაწესებულ
უკანონო შეზღუდვების გაუქმებას. მეორე მხრით მე-
მარჯვენები ხელს აწესრიგებენ და ითხოვენ ამა-
კასუს გამართლებას.

როში. მინისტრთა საბჭომ განოსცა დეკრეტი
რომლითაც არსდება კონტროლი ყველა იმ საზო-
გადოებზედ, რომელნიც ინახებენ მუშათა ხარ-
ჯზედ და რომელნიც ამ უკანასკნელს უწევენ ზნეო-
ბრივ ან ქონებრივ დახმარებას.

როში. შრომის საერთაშორისო კონფერენცია-
ზედ ერევაში იტალიის მუშები წარმოდგენილი
იქნებიან ფაშისტურ პრაფკავშირების ხელმძღვანე-
ლობით. როსონი და გრანდი.

ვენა. ამის წინააღმდეგ ფაშისტურ შეთ-
ქმულების გამო რუმინეთში გრძელდება დაპატიმ-
რება.

დატუსაღებული პრის ბევრი ავტორი, პრო-
ფესორი და ნტუდენტი. გაპოიებამ გამოარკვია,
რომ შეთქმულება უკეთესი სერიოზული იყო, ვიდრე
ელოდნენ.

სამოქალაქო ომში დაღუპულ ამხანაგე-
ბის ოჯახებზე ზრუნვა. შრ. სახ. კომ. განკარგუ-
ლება გასცა შრ. ბირებს და საკორესპონდენტო
პუნქტებისადმი, რათა რიგს გაეყვე აღრიცხული
და სამუშაოზე გაგზავნილი იქნეს სამოქალაქო ომ-
ში დაღუპულ ამხანაგების ოჯახები.

პროლეტარულ პოეტის აკოვ აკოვანის
იუბილე. ცენტრალურ საუბილეო კომისიის მიერ
გაიმართება 4 ნოემბერს.

შრომის სასამართლოს ახალი გამოშვი-
ბელი. შრ. სახ. კომისარიატის მიერ დამტკიცე-
ლი იქნა შრომის ახალ გამოშვიბელად ამხ. წერე-
თელი.

სკოლის გარეშე განათლების მუშაყის
სახლში. ორმაბათიდან, ოქტომბრის 22-ს, სკოლის
გარეშე განათლების მუშაყის სახლში (ალექსანდრეს
ბაღი, ყოველი პუშკინის სახელობის სამკითხველო,
სართული მესამე იყნება მეცადინეობა ახლად გახ-
სნილ მოზრდილთათვის საბავალითო-საჩენებელ
სკოლაში.

დახმარება მოქანდაკე იაკობ ნიკოლაძის
ადგილზე. საქ. სახ. კომისარიატმა წინადადება
მისცა სახალხო ბანკის გამგეობას, რათა მიეცეს
200 ჩერვონეკი მოქანდაკე იაკობ ნიკოლაძის, თა-
ვის ატელების ასაშენებლად.

პროვინციის უმუშევრობა ფასტა-ტელე-
გრაფის დაწესებულებათა ხარჯები. მისამსახურე-
თა შტატის გარდა, საქ. სახ. კომისარიატის საბჭოს
დადგენილებით, უნდა იქისრონ ადგილობრივმა ად-
მასკომებმა.

ხორბლის გადგმა ხათეს კომპანისათვის. საქ. სახ. კომისარია საბჭო შუამდგომლობა აღძრა ა. კ. სახალხო კომისარია საბჭოს წინაშე, რათა მან გაიღოს 150,000 ფუთი, ხორბალი, სათეს კომპანის ჩასატარებლად აქედან 50 ფ. ხორბალი მიეცემა გორის მაზრას.

სასოფლო-სამეურნეო გადასახადების შეღავათი. საქ. სახ. კომისარია საბჭო შუამდგომლობა მისცა სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის მომკრებ სა-მეფოს, რათა მან ულარიბეს სოფლის მოსახლეობას შეემტკიცოს 10 პროც. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადი.

სატელეგრაფო კურსები. მიმდინარე წლის რკინის გზის სამართავლოსთან არსებულ სატელეგრაფო კურსებზე მიღებული იქნა 22 კაცი. ყველა ესენი უმუშევარი არიან.

ფილიქსარსთან ბრძოლა. მევენახეთა-მეღვინეების სექციის მიერ შედგენილია გეგმა კახეთში ფილიქსარსთან საბრძოლველად და სახ. მამულების აღსადგენად სესხის მოწყობის შესახებ.

საქონლის კირი სექტემბრის განმავლობაში. სექტემბრის თვის განმავლობაში საქონლის კირი (რე არსებობდა ორ მაზრაში: ტფილისის მაზრაში 3 პუნქტი) და გორის მაზრაში (2 პუნქტი).

მესაქონლეთა ფერმები. საქონლის მოშენების ქვეყნულ ფილიუმს საქონლის პროდუქტების დავალებით ამუშავებს მცხეთაში მუშათა დასახე-ნებელ სახლებთან ფერმების ასაშენებელ გეგმას და ხარჯთ-აღრიცხვას.

შრომის ბირჟა. 16 ოქტომბერს შრომის ბირჟაში აღრიცხვას გამოცხადდა 503 უმუშევარი. ახლად ჩაეწერა 172 უმუშევარი, სამუშაოზე გაიგზავნა 83 უმუშევარი.

საბუფო არტელის დაშლა. შრომის ბირჟის კომიტეტმა დაადგინა სრულიად დაშლის სა-ტყეო არტელი.

მინდვრის თავი სიღნაღის მაზრაში. სა-სოფლო-მეურნეობის მიწებიდან წინააღმდეგ მებრძოლმა ბოროტმა დაათვალიერა სიღნაღის მაზრა მინდვრის თავების ვაგრელების გამოკვლევის მიზნით და გამოარკვია, რომ მინდვრებით დაფარული მო-ედანი სხენებულ მაზრაში უდრის 35,000 დესეტინას. მაზრაში უკვე მოეწყო მუშაობა თავების მო-სასპობათ.

საქართველოს სახსრების და საერთო-გრაფიო საზოგადოებაში. დღეს, ოქტომბრის 18-ს, საღამოს 7 საათზე, სამეცნიერო ცენტრარქივის დარბაზში (ოლას ქ. № 48) მიხედვით საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების წევ-რთა ჩვეულებრივი კრება, რომელზედაც აღესპან-დრე წერეთელი წიკითხავს მოხსენებას: „სკოლა და სახალხო განათლება ძველ საბერძნეთში“. კრე-ბაზე დასწრება გარეშეთიან შეუძლიან.

ქუადობა. 15 ოქტ. გაქურდული იქნა მოქ. მარიამ ფარეზაშვილის ბინა, მცხ. კავშირის ქ. № 2-ში საიდანაც წაღებულია სხვა და სხვა ნივთები, ლი-რებული 500 ჩრვინისა. ბოროტ-მოქმედი ჯერ-ჯერობით არ არის აღმოჩენილი.

გვამის პოვნა. 15 ოქტ. ორთაქალაში ხევი ნაპოვნი იქნა უცნობ კაცის გვამი. გვამის პიროვნება და მიზეზი სიკვდილის გამოურკვევე-ლია.

დაჭრა. 15 ოქტ. საღამოს 8 საათზე, დი-დუბის ქუჩის შესახვევი, მოქ. ხლისტოვმა მსუბუქად დასჭრა მოქ. გაპოჩნიკოვი, დამაშავე შეპყრობი-ლია.

პროვნილი საკითხი

1. საკითხის დასმა

„ყოველი პოლიტიკური პარტია, თუ მის არ სურს მიესაჯოს თავის თავს ეფემე-როლი არსებობა, თუ იგი არ განისა-ზღვრება მხოლოდ კონკრეტულ მიზნე-ბით და ამით არ აიკრის საწამლავს თავის სხეულზე, უნდა გამოადიდოს მტკიცე პრინციპებიდან, რომელნიც გა-ნსაზღვრავს ყველა საზოგადოებრივი წყობილების საფუძვლებს, ხასიათს და ამოცანებს“.

რულ შტამლირი.

რევოლუცია სოციალური მოვლენაა. თეორე-ტიული აზრი პრაქტიკულ სინამდვილეს ეჯახება და იხმება მისი რეალიზაციის საკითხი. ამდენათვე, რევოლუცია არა მარტო სოციალ დინამიკის კულ-მინაციული ასახვაა, სოციალ-პოლიტიკური პრაქტიკისაკენ მიმართული, არამედ იგი თეორეტიული—აზრის სისწორის შემოწმებაა. ამიტომ რევოლუციონური ეპოქები მასალას, სა-ზრდოს აძლევს თეორეტიული აზრის განვითარებას და სოციალ მეცნიერებათა წინაშე ისმის საკითხი „ფასეულობათა გადაფასებისა“.

საფრანგეთის რევოლუციამ თუ ერთი მხრივ ევოლუციური კულტურის ლიკვიდაცია მოახდინა, ხოლო მეორე მხრივ მან ნათელი მე-18 საუკუნის პრაქტიკული ფილოსოფიის იდეალთა შემდგომობა და ამით ახალი იმპულსი მისცა თეორიული შემო-ქმედებას.

ისტორიული ფაქტია ის გარემოება, რომ დიდი მოძრაობანი ღრმა კვალს აჩენენ ადამიანის სულიერ, ფსიქიურ სამყაროზედაც. ალ. მაკედენ-ლის, ჯვაროსანთა ლაშქრობის, საფ. რევოლუციის, კორსიკელი რაინდის ბონაპარტეს შემდეგ იმ საზო-გადოებათა აზროვნება და მოქმედება სხვა ყალი-ბში მოექცა, რომელთაც იხილეს და განიცადეს ეს დიდი მოვლენები.

მსოფლიო ომისა და რუსეთის რევოლუციის შემდეგ ისე ვერ ვიპოვებთ, როგორც წინ.

ჭერდების შეპყრობა. 15 ოქტ. შეპყრობი-ლი იქნა მოქ. მარქაროვი, რომელსაც ბრალი ედება სხვა და სხვა ქურდობაში.

ვალიუხის კურსი.

17 ოქტომბერი.	
ჩერვინევი	63,700, მ.
სტერლინი ეფექ.	56,700, „
ჩეკი.	52,000 „
დოლარი ეფექ.	13,000 „
ჩეკი.	12,100 „
ასმალური ლირა	6,900 „
საბჭოთა ფული	12-5ახ. „

პროვნილი

ხუთშაბათს, ოქტომბრის 18-ს, ცენტრალურ კლუბში (კეცხოველის ქ. № 1 ყოფილი ლორის-მელიქოვის ქ. № 1) საღამოს 7 საათზე დანიშნუ-ლია ახ. სტუდენტების კრება. განსახილველია გა-დაუდგენელი საკითხები. დასწრება საავალდებულოა.

მემარჯვენეების დაშლა

გაზეთ „ტრიბუნა“-ს რედაქციას. ჩვენ, ქვემოთ ხელის მომწერნი, სენაკის მა-ზრის ბანძის სარიზოზ ორგანიზაციის სოციალისტ ფედერალისტთა სარევოლუციო პარტიის ყოფილი წევრები, რომლებიც სოციალ-ფედერალისტთა პარ-ტიის მემარჯვენე და მემარცხენე სამი წლის ტაქ-ტიკამ დაგვარწმუნა, თუ ვის უჭირავს პარტიის წმინდა რევოლუციონური (რომა:

დავრწმუნდით რა რომ მემარჯვენეთა ფრთამ სრულიად უღალატა პარტიის წმინდა პრინციპებს და გადაიჩნა კონტრ-რევოლუციის ბანაკში, მათი საქმიანობა მიმართული იყო უმთავრესად მენშევი-კური პარტიის ბატონობის გაძლიერებისაკენ. მა-გრამ ჩვენი პარტია სამარცხენო დიდუბისაკენ იხ-სნა მემარცხენეთა ფრთის სწორმა ტაქტიკამ, ამი-ტომ ჩვენ პარტიის რევოლუციონური ახალგაზრ-დობა უფრთედებით საქართველოს მემარცხენე სო-ციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლუციო პარ-ტიას, როგორც დამცველს სოციალიზმ-ფედერალი-ზმის წმინდა იდეების და ვგმობთ მემარჯვენეთა

უნდა დავხმაროთ.

ვინც თვალყურს ადევნებს პრესას, მას კარ-გათ ექნება წარმოდგენილი ის ეკონომიური გაქი-ვრება, რომელსაც განიცდის დღეს გერმანიის მშრო-მელი ხალხი. ერთი მხრით სურსათ-სანოვავის სიმე-ცირემ და მეორეს მხრით მაქრის დაცემა, რომე-ლიც ამ უკანასკნელ ხანებში სულ არარად იქცა, საშინელ მდგომარეობაში ჩააყენა ისედაც გაძალ-ტყავებული გერმანიის პროლეტარიატი.

როგორც პრესა გადმოგვცემს, ფულის ასეთი სწრაფი კატასტროფა არ ახსოვს არც ერთ პოლი-ტიკურსა და ეკონომიურ კრიზისს, არც საფრანგე-თის დიდ რევოლუციის და არც რუსეთის ფულის ნიშნებს სამოქალაქო ომის პერიოდში.

ამ ეპიკა გერმანიის მარჯა ქალაქის ფასა-სადაც აღარა ღირს, რამაც აიძულა ბერლინის ჩარ-ჩები, უარი ეთქვათ მარკების მიღებაზე, რასაკვი-რებელია ყოველგვარ მშრომელ გერმანელსა და პრო-ლეტარიატს აწეც კისერზე, და მართლაც რა არის მიზეზი, რომ აღარ ღებულობენ გერმანელების ქა-

ჩვენი განცდა და აზრი სხვა სურათს მოითხოვს. ტიტანურ მოვლენათა მუდმივმა კონცერტმა მოა-ხდინა ჩვენი გრძნობათა ატროფია.

ამ ეპოქის კრიზისის სურათს ავსებს თეორე-ტიული შემოქმედების კრიზისიც. ევროპის ფილო-სოფიური შემოქმედება ჯერ კიდევ საცხებიტ ვერ გასცდა ელენთა ფილოსოფიურ გენიას. შემეცნების პრობლემა დასავლური ფილოსოფიისათვის ყველ-გ პრობლემაა. სოციალ მეცნიერებათა სფეროც არ იძლევა ოპტიმისტურ ილიუზიებს. თუ კანტს შე-ეძლო ეთქვა, რომ იულისტებმა ჯერ ისიც არ იციან თუ სამართალი რას წარმოადგენს, ეს დღესაც კემპარტებაა. სოციოლოგია და პოლიტიკური ეკონომიკა მრავლად ატარებენ ჰიპოტეტიურ დებუ-ლებებს.

ეპოქის გაღვნი უფრო რეალურად ხელოვ-ნებაში სჩანს. თანამედროვე ევროპულ-ამერიკული რომანი დეგენერატიული პოლიანდრისა და პოლიგა-მიის შეერთების ილუსტრაციაა. ეს ბუფუაზიული „ესთეტიკის“ უკანასკნელი ეპიზოდია. ხიტჩინსონი, ნორისები, შერესფორდები არიან ევროპა-ამერი-კის ტიპიური რომანისტები, რომელთა სული „სა-წოლი ოთახის“ კუნტულებს ვერ შორდება და ქა-ლაში ქალის კულტისა და ეროტიული სცენების აღწერას.

ასეთ ეპოქაში აზროვნების კრიზისის გამომა-ტველი შრომებიც გვაქვს. შენგლერის „ევროპის დაღუპვა“, როგორც ერთხელ მქონდა საშუალება აღმენიშნა, არ არის მარტო იდეოლოგიური რევან-ში დამარცხებული გერმანული ნაციონალიზმისა გამარჯვებულ მოკავშირეთა მიმართ, როგორც მას ახასიათებს პროფ. დებორინი. შენგლერი ტიპური წარმომადგენელია თანამედროვე ევროპული ცივი-ლიზაციის კრიზისის.

კიდევ მერი მერყეობა სჩანს პოლიტიკურ ქე-შმარტებათა გაუვსების საკითხში. ევროპის ქვეყ-ნებს ახასიათებს პოლიტიკურ პარტიათა სწრაფი დაშლა და გადაჯაფუჭება. გერმანეთი, იტალია, საფრანგეთი ამ მხრივ საინტერესო სურათს წარმო-ადგენს.

ტაქტიკას, მასთან ვგმობთ მეორე ინტერნაციონალს როგორც მოღალატეს სოციალიზმისა და რევო-ლუციისა და ვდგებით მესამე ინტერნაციონალის პლატფორმაზე.

1. ივლიანი გაბუნია, მასწავლებელი, 1916 წ. 2. ვასილი დ. ჯიქია, მასწ. 1917 წ., 3. ლილია კე-კელია, მოწაფე 1917 წ., 5. შალვა ხახუბია, მეუ-რნე, 1917 წ., 6. მაქსიმე ანთელავა, ფარმაცევტი, 1917 წ., 7. გიგო პატარია, მეურნე 1920 წ., 8. ელისაბედ კეკელია, მასწ. 1917 წ., 9. ოლია კიკე-ლია, მასწავ. 1917 წ., 10. მელიტონ გაბუნია, მა-სწავლებელი, 1917 წ., 11. ნინა ხაფავასი მასწავ. 1916 წ., 12. ნინა გაბუნია 1917 წ., 43. კლ. ვა-ბუნია მეურნე 1917 წ., 14. თინა ფაღავა, 1919 წ., 15. გუგუ გაბუნია, მეურნე 1919 წ., 16. ბესარიონ ფორაუა, ფოსტის მოსამსახურე 1917 წ., 17. კოლია ერ. გაბუნია, მოწაფე 1919 წ., 18. ლავრენტი გვა-ლია, მუშა 1917 წ., 19. ბარო ცანავა, 1917 წ., 20. ნინა ხაინდრავა, 1922 წ., 21. კოლია დანელია მუშა 1922 წ., 22. თედორე დანელია, მოწაფე 1922 წ., 23. გრიგორი დანელია, მოწაფე 1922 წ., 24. ევგენი დანელია, მოწაფე 1922., 25. გრიგორი ხაინდრავა, მოწაფე 1922 წ., 26. სერაფიონ დანე-ლია, მოწაფე 1922 წ., 27. იასონი ჩიჭვანი, მო-წაფე 1917 წ., 28. ცობუ კეკელია. მეურნე 1917 წ., 29. ნატა კეკელია, მეურნე 1917 წ., 30. მარია კეკელია, 1917 წ., 31. დიმიტრი დ. ფაღავა სტუ-დენტი 1917 წ., 32. ვერა ფაღავა, 1919 წ., 68. ვასილი კეკელია, სტუდენტი 1917 წ., 34. აკაკი კე-კელია, მოწაფე 1917 წ., 36. ოლ. გაბუნია, მოწა-ფე, 1921 წ., 36. კესარია იონას ასული გაბუნია, მოწაფე 1919 წ., 37. სოსიპატრი კეკელია, სტუ-დენტი 1917 წ., 38. შალვა ს. ბარათია, მოწაფე 1922 წ., 39. გრიგოლ სარათია-მოწაფე 1922 წ., 40. ჯიქია ნეონი 1917 წ., 41. პელაგია ჯიქია, 1917 წ., 42. მისა კეკელია, მეურნე 1917 წ., 43. 5. კორძია, მოწაფე 1919 წ., 44. ლავრენტი დანე-ლია, მოწაფე 1923 წ., 45. კანკია კონსტანტინე, მოწაფე 1923 წ., 46. სარათია პორე. მოწაფე 1919 წ., 47. მარგ. გაბუნია, მასწ. 1917 წ., 48. ფაც. ფაღავა, მისამ. საბჭ. 1917 წ., 49. 5. ზაქა-რაიასი, მასწავლებელი 1917 წ., 50. ჭუჭუ ჯღან-ჯღავა, მისამ. საბჭ. 1919 წ.

შენიშვნა: წლები აჩვენებს პარტიულ სტაუს.

ლალდის მარკებს? ამის უმთავრესი მიზეზი ის არის, რომ დღევანდელი კოალიციონური მთავრობის სიმე-ტკიცე არავის სურს და შეძლებული კლასების მომავალი უიმედოა. მეორე ის, რომ გერმანიის ხაზინას არავითარი შემოსავალი არ აქვს. დღეს გერმანეთში მთელი ხარჯები იფარება ემისიის, ქა-ლალდის ბონების გამოშვებით.

შეუძლია თუ არა დღევანდელ გერმანიის მთავრობას ოდნავთ მანძი გააუმჯობესოს მშრო-მელი ხალხის არსებული მდგომარეობა.

რასაკვირველია არა. რა გამოყენება გერმანიის ამ მდგომარეობიდან? რევოლუცია, მუშათა კლასის გამარჯვება, რომელიც ძირიან ფესვიანად შეცვლის ბურჟუაზიულ სისტემას საბჭოთა სისტემით.

გერმანიის მდგომარეობა თანდათანობით გაუარესდება.

რას წარმოადგენს დღევანდელი გერმანეთი? დღეს იქ გამეფებულია სიმშლი და ვაკუუმი-ბა, რომელიც საფხებით ანადგურებს მასას.

ვინ გინდა, რომ დღეს მარქსისტი არ იყოს, მაგრამ ვის ნახათ, რომ მარქსი ისე არ ესმოდეს, როგორც მას სურს. შეიძლება პარადოქსად გვეჩე-ნოს, მაგრამ რევოლუციონური ბრძოლაში ინტე-რესს, ტენდენციებს, პათოსს მეტი მნიშვნელობა აქვს, ვიდრე განყენებულ დოგმებს თეორიებს. ბოლშევიზმის გამარჯვება რუსეთის რევოლუცია-ში შედეგია არა მარქსისტული ორტოდოქსიის სის-წორით დაცვის, არამედ ბოლშევიკების რევოლუ-ციონური ტემპერამენტის, ელასტიური ტაქტიკის, რუსეთის ნაციონალური ფსიქოლოგიის თავისებუ-რობის, საერთაშორისო პოლიტიკური და ეკონო-მიური კონიუნქტურის და სხ.

შეიძლება მართალი იყოს ოსვალდ შენგლერი, რომ პლატონის და რუსოს შეძლონ წერა სახელმ-წიფო გეგმების შესახებ, ხოლო მაკედონელი, სკი-პიონი, კეზარი და ნაპოლეონი არ საჭიროებდნენ წე-რას. ნაწილობრივად უმეცლად ქემპარტება შენ-გლერის ია აზრი, რომ ხშირად სახელმწიფო მოღვა-წემ არ იცის, რას შერება, ხოლო თეორეტიკოსმა ის იცის, რასაც ვერ შერება. მიუხედავად ამისა პი-რველი ცხოვრების სათავეში სდგანან, ხოლო მეო-რენი ცხოვრების მაჩანაწერს არიან.

მართლაც და გ. ვაშინგტონს არავითარი სო-ციოლოგიური კონცეპტია არ ქონია, მაგრამ მან შესძლო ამერიკის განთავისუფლება და კანტონა-ლური წყობილების შემოღება. არც ქარაფშუტა იუნკერი, შემდეგ გერმანიის რკინის კანტლერი ბისმარკის თავი იყო მდიდარი თეორიული პრინ-ციპები, მაგრამ დიდფელს როლი შეასრულა გერ-მანიის გაერთიანებისათვის. ვარიბალდს არ იც-ნობს აზროვნების ისტორია, მაგრამ ცხოვრების ისტორიაში მან ღრმა კვალი დასტოვა.

შეიძლება მართალი იყო ნაპოლეონი, რომელ-საც წიგნების მწერალი ხალხი ეჯავგრებოდა და სენ-სიმონის რჩევას მით უპასუხებდა, რომ პოლი-ციას აფრთხილებდა, თვალყური სჭირდოდა მას-ზედ.

ყოველივე ეს ასეა, მაგრამ ეს ნიშნავს, რომ პოლიტიკურ პარტიას არ ჰქონდეს თეორეტიული საფუძვლები? სრულიად-ე არა.

რასაკვირველია საბჭოთა რესპუბლიკები ვერ შეუღებდნენ მუშათა კლასის ასეთ მდგომარეობას და მთელი თავისი ენერგია დაუხმავს. რწორით ამიტომად დღეს საბჭოთა რესპუბლიკებში მიმდი-ნარეობს გერმანიის ბურჟუაზიის ცამხარების შეკრეფა.

ყველა შეგნებულ მუშის მოვალეობაა, რომ იგი აქტიურად ჩაებას დახმარების საქმეში და გაუ-წოდოს ხელი გერმანიის პროლეტარიატს გადამწე-ყვეტ ბრძოლის დროს.

მთელი ჩვენი შეძლებით დავეხმარებით გერმა-ნიის მუშათა კლასს. ყველა მოვალეა თავისი წვლი-ლი გაიღოს რევოლუციის სასარგებლოდ.

გრიგოლ ლასკარი.

ვ ს უკავს „მუშის“ რედაქცია

„კიდევ მარგალიტას მოვლა უნდა“.

გაზეთ „მუშის“ № 265-ში მოთავსებულია კუ-რორტა საშრობელოს პასუხი ერ. d—ძის წერი-ლის გასამათილებლად და რედაქციას უსაყვედურე-ბენ შემოწმებულ „ინსინუაციის“ დასტამბვას. მე-კი ვაცხადებ შემდეგს საჯაროთ: ოქვენ თვითონ შეგავით რედაქცია შეცდომაში:

თქვენს პასუხში რედაქციისადმი სწერით: კურორტო მმართველობის ინტერესები თხოვლობ-დენ წყლის გასაღებას „რადგან არავის არ მიჰქონ-დო“. ეს არ არის მართალი.

უკანასკნელ ბოთლამდე მიმქონდა მე ბორჯო-მის წყალი. რომ მე ჩამოგვიცილებდით, თქვენ დაი-წყეთ ორი „სმენით“ ჩამოსხმა, რა არის ქებაზე ვერ წაიღებს და მის ხელშეკრულებას გაუაქმებთ და მაშინ ხელ გახსნით ვიქნებითო, რითაც მეტი საშუალება გვექნებოდა ხომც კორცინეცკი და კომპანისათნ კომბინაციის მოწყობისა. სწორეთ კოვზი ჩავგვარდათ ნაკარში.

ქებ ძეს აღმოჩნდა საშუალება და ენერგია წაელი იმდენი წყალი, რომ თქვენ წყალი აღარ დაგრჩათ არც ერთი ბოთლი. ქებაზე იხილდა წყალ-ში წინ და წინ 90 პროც. და მის მიერ დაკვეთი-ლი წყალი თქვენ შხად არ ქონდათ. სწორეთ ეს ჩემს მიერ დაკვეთილი ათი ვაგონი წყალი მიარ-თვით თქვენ ხომცკ. 60 ვაგონი კი უკვე წაღებუ-ლი მქონდა და გზაში იყო რუსეთის სხვა და სხვა ქალაქებისაკენ და მოსკოვისაკენ. რომ ჩემს წყლებს არ ჩაეწყო მოსკოვში, თქვენ გაუყეთეთ „პოდ-ლოგა“ ხომცისათვის, რკინის გზას: ჯერ წყალი ჩამოსხმული არ იყო და ისე „მოხერხდა“ დუბლი-კატების ხომცისათვის მიცემა. სანამ ხომცის

*) შენიშვნა: ბორომის წყლის ირგვლივ ბე-ვრი ქორეზი და შითქმა ზოთქმა დადის. ჩვენ ვითა-ცხებთ მოქ. და ქებადს წერილს სრული მისი პასუ-ხისმგებლობის ქვეშ. საჭიროა ყოველივე გამოირ-კვეს და საზოგადოებას ემცნოს.

რედ.

ვიმეორებ დიდ რევოლუციებს დიდი როლი აქვს თეორეტიული შემოქმედებისათვისაც. საფრან-გეთის რევოლუციისაში ჰეტიზობდენ მალალი იდე-ების განხორციელებას.

„შრომის უფლება“, რომელსაც ფურციმ მისცა დასაწყისი, კონსიდერანმა განავითარა, ლუი ბლანმა შეითვისა და პროდონმა კი აკურთხა „თებერვლის რევოლუციის ერთად-ერთ ქემპარტ ფორმულად“ უტოპიათ იქცა. „ნაციონალურ სახელისნოვში“ უმუშევართა შეჯგუფებამ, რომელმაც მიიღწია 99,400-მდე და რომელნიც იღებდნენ ორ-ორ ფრანკს და აკეთებდნენ ერთ-ერთ ფრანკის ღირებულებას ცხადი გახდა „შრომის უფლების“ შეუსაბამობა იმ კ-ნკრეტ პირობებში. ამიტომ გახდა იგი საკამა-თოდ კონსტიტუციაში შეტანისათვის. ტიერების, ლამარტინების, ტოკილიზმის კამათი როუ-როლე-ნებთან, კრემებთან, დელარდომებთან ვერ იღებდა ნაყოფს, ხოლო სოციალისტები კი სირუმეს არა ჩეიდნ.

„შრომის ორგანიზაციის“ პრინციპსაც ვერ უშველა ლოუკსემბურგის კომისიამ, რომელზედაც დიდ იმედებს ამყარებდა ლოუ ბლანი და რომლის საშუალებით სურდა მას მთელ ევროპასთან გაე-მართა სოციალისტური ტრიბუნა. ეს ვატყებმა, იმედი სოციალიზმის გამარჯვებისა ნადრევი გა-მოდგა, რაც შემდეგში აღიარა მარქსმა და ენგელ-სმაც. ამიტომ ახალი გზები, ახალი ძიება, ახალი თეორეტიული აზრი და პრაქტიკული მოღვაწეობა შეიქმნა საჭირო.

რუსეთის რევოლუციაც მრავალ პრობლემას დასცამს ხელ ახლა. მრავალი მასალა მიეცემა სო-ციალ მეცნიერებათ რუსეთის რევოლუციის მაგა-ლითებით.

ჯერ კიდევ შეიძლება ისე ახლო ვიყოთ რე-ვოლუციის პროცესთან, რომ სათანადოდ ვერ ვა-ფასებდეთ მის მნიშვნელობას თეორეტიულ აზროვ-ნებისათვის. მიუხედავად ამისა დღესაც საჭიროა ძიება.

დღესაც ჩვენ უკვე საკამო მასალა გვაქვს ამი-სათვის.

წყალი; ჩემთვის გამაზღვრელი) დაიტვირთებოდა, სანამ მე მოსკოვში ჩავიდოდი ჩემი წყლებით, რომლებიც ერთი კვირით ადრე იქნენ გაგზავნილი, ხომოქი უკვე მოსკოვში ჰყიდდა დუბლიკატებს. მათ არავითარი თანხა არ ჰქონდა გაღებული, „თქვენი კომბინაციით“ კაპიტალისტობდა და იმ ზომამდე დასცა ბაზარი, რომ მოჰყლა ბორჯომის წყლის სა-ქმე კლიენტურა ჩემს მიერ შექმნილი დაიბნა, რადგან ბორჯოზე გამოჩნდნენ სხვა და სხვა კონტრა-გენტები.

ერთი უფლებებზე ჰყიდნენ, როგორც კორუ-ნეცკი, თუმანიანი და ხომიკი; მეორე მათივე აგენტები ჰყიდნენ ჯერ არ არსებულ წყალს, და ბაზარზე შეიქმნა ისეთი სურათი, თითქმის ბორჯო-მის წყლით გავისო რუსეთი და ამან დასცა წყლის შეძენის სურვილი. სწორედ ამის შედეგის ჩემი და-ზარალებაც და ამასთან ერთად შეჩერდა ბორჯო-მის წყლის გავრცელება და გატანა. ამის მიზეზი ის, რომ ბორჯოში დაუძრავი ღარი 70 ვაგონი წყალი მას შემდეგ, რაც მე ამიარეს გვერდი, მიუ-ხედავად არსებულ ხელშეკრულებიდან, რომელიც დღემდე ძალაშია კანონით.

საინტერესოა ფრანგულიანის და კომპანიის აზრები: ვინ უნდა ამინაზღაუროს მე ეს აუარებელი ზარალი, რომელიც მომაცნა მათმა „კომბინაციებმა“ ხომოქთან, და ვინ უნდა აუნაზღაუროს ის დიდი ზა-რალი, რომელიც მომაცნა სახელმწიფოს იმავე კომ-პინაციებმა?

ვინაა ხომიკ-კორუნიცკი და კომპანია? ფრანგულიანის პატივგორსკელი მეგობ-რები!

ეს ის კომპანია გახლავთ, რომელსაც ჯერ კიდევ შარშან ჯანმრთელობის კომისარიატის სა-შუალებით სურდათ აეღოთ უფულოთ სახ. მეორე. უმაღლეს საბჭოსაგან ბორჯომის წყალი. მართლაც ჯანმრთელობის კომისარიატმა შექმრა პირობა სახ. მეორე. უმაღლეს საბჭოსთან და შემდეგ „კორუნი-ცკი და კომპანიასთან“.

ჯერ ხელ მოწერილი არ იყო ხელშეკრულება რომ ბაზარ-ბაზარ დატარებდნენ და ეძებდნენ ვინმე ჩაეთრიათ, მაგრამ ვერაფერი იშოვნეს და გაიპარნენ. ამით თვით ჯანმრთელობის კომისარიატი ჩაივარ-და უზარუნელ მდგომარეობაში, მაგრამ იმედი არ დაჰკარგეს და შეუდგნენ საქმიან მუშაობას, რომ მათ ხელში ჩაეკარგინათ ბორჯომის მამულ-დედუ-ლი და მართლაც მოხდა—მათ ხელში გადავიდა ბორ-ჯომის მამული. მათაც მაშინვე აფრინეს წერილი და მოიწვიეს „მანი მათი“. თანაც, რომ წყლის ექსპორტზე შეიფერებინათ ჩვენთვის, დღემდე იტყუ-ნებილობდნენ „მოგვაქვს 100.000 მანეთი ოქროსით“ და მართლაც ჩამოვიდნენ (რომელსაც დიდი ამბით შეხედნენ და ასი ათასი მანეთი კი არა, სახარჯო ფული კი არ აღმოაჩნდათ) და ფრანგულიანს უნ-დოდა მიეცა ავანსათ საკურორტო სამმართველოს სალაროდან, მაგრამ შარშენიძემ გააფრთხილა:

რეზიმი სკოლა

სამატარეა. თითქმის ყველა სასწავლებლებში სწავლა განხილდა გამონაკლისი არ შეადგინა მუ-სიკალური სასწავლებლებიც, რომელშიც დიდის სურვილით ეწევიან სხვა და სხვა სკოლის მოწა-ფეები. სასწავლო ინტენსივობა იყო კი განათლება კომისარიატის უსიკალური სექციის გამგე დაამტკი-რებდა პასუხს გაეცემის მიერ აღმოჩენილ უმადგომ-ლობაზე სკოლის არსებობის გადაწყვეტის შესახებ. თუმცაღა დღემდე ზეპირი დაპირება მრავალი იყო,

რუსეთის რევოლუციამ მთელი რიგი თეორე-ტიულად დასაბუთებული დებულებანი გაანია. პარლამენტარიატში კლასთა თანამშრომლობის პრინ-ციპი, რევოლუციის პოლიტიკური მიზნებით და-კმაყოფილება, დემოკრატიული ლაბობა, კაპიტა-ლიზმის რენესანსის პროექტები, კოსმოპოლიტური დოქტრინები და მრავალი სხვა რუსეთის რევოლუ-ციამ გაანადგურა და თავისი ძლიერმოხილი მსვლე-ლობით კაბინეტის კედლებს ქსელ ტანინი თხუ-ლებდებოდა უკეთ დაამტკიცა თანამედროვე ისტო-რიულ ეპოქაში ობიექტური კულტურის განვითა-რების ზეგანი და აღნიშნულ დოქტრინათა მიუღებ-ლობა. ყოველივე ეს გაკვეთილია მომავლისათვის, მასალაა არა მარტო პრაქტიკული მოღვაწეობისა-თვის, არამედ თეორიული ძიებისათვისაც. ისტო-რიულ მოვლენებში მართლაც და იმდენი ხომ არ ხდება, რომ მას ანგარიში არ გაუწიოთ. მისგან ჰქვია არ ვისწავლოთ, ცოდნის ასპარეზი არ გავა-ფართოვოთ, გამოცდილება არ მივიღოთ.

მონტესკიეს აზრით ყოველი აწმყო დატრიალი წარსულით და დამძიმებული ნიშნებით და პოლი-ტიკური პარტიის უფთავრესი ამოცანა იმაშია, რომ გამოიკვლიოს, თუ რით არის დატრიალი აწმყო, რით არის იგი დამძიმებული, რომ ამის გათვალის-წინებით იმოქმედოს, რადგან ისტორიის ჩარხის უკუღმა მოპრუდება არ ძალუძს ჩვენს ნებისყოფასა და მოღვაწეობას.

მართალი იყო ლეიპციგის უნივერსიტეტის პროფესორი, ცნობილი სოციოლოგი პ. ბარტი, რომელიც ამბობდა, რომ როგორც პედაგოგია შეუძლებელია დეტერმინისტული ნების გარეშე, ისე ჰეგელიანი პოლიტიკა შეუძლებელია ისტო-რიული პროცესის დეტერმინისტული მოძრაობის გარეშე. ცხადია აქ დეტერმინიზმის ვლგაროზა-ცია არ უნდა მოგახდინოთ. დეტერმინიზმი არ თქმა უნდა არც მონისტურ გეგმას მოასწავებს ისტორიულ მოვლენათა. მართლაც თუ პარტია არის სოცია-ლისტური, მას უნდა ჰქონდეს სამი უმთავრესი ნა-წილი თავის თეორეტიულ დებულებაში. პირველი—მას უნდა ჰქონდეს კრიტიკა კაპიტალისტური წყო-ბილების; მეორე—იდეალი სოციალისტური წყობი-

ავენსის მიცემად არ შეიძლება, გაიგებენ და გა-მოგვამხურობენო. და შარშენიძე თავის ჯიბიდან მისცა ნი მთლიანი მანეთი. ამისთანა პიროვნებას უკრავდნენ ხელშეკრულებას ბორჯომის წყლის მონა-პოლიაზე და ხომიკი ამ ხელშეკრულების ასლებს უგზავნიდა თუმანიანს მოსკოვში, რომ იქ ვინმეს-თვის მიეყიდნათ უფლება. ხელმოწერილი კუპონის მიერ ხელშეკრულება კი გაუგზავნია ხომიკს მოს-კოვში, რომ უფრო საშუალება მისცემოდათ ვინმე-სათვის მიეყიდნათ უფლება, მაგრამ მათ ვერაფერი იშოვნეს და ამის შემდეგ იყო ათი ვაგონი წყლის ისტორია, რომლითაც შეათვრეს მთელი ბორჯომის წყლის ექსპორტი.

გადავიდეთ თვით მოქმედებაზე, თუ როგორ მოხდა ხომიკის და კომპანიის მიერ წყლის გატა-ნა. საკურორტო სამმართველო წინა პასუხში ირ-წმუნებოდა, რომ მან არ იცოდა 10 ვაგონი წყლის გატანება ხომიკზე და ბრალს სდებდა მ. ბოცვა-ძეებს და ესლა კი ვინაიდან ხომიკმა და კომპანიამ შესძლო გაყიდულ წყლის შემოტანა თავის თავზე დებულობს და ფრანგულიანს ამართლებს, „გამარ-თლდა მისი ხომიკისადმი ნდობა“. კარგი, წყალი ენდევით „სახარადო მოღვაწეს“ ხომიკს, მარა რო-ცა ასი ათასი ოქროს მანეთის პატრონს (როგორც ამას დებუებით გატყობინებდათ და თქვენც ყველას არწმუნებდით) გზის ფულიც არ აღმოაჩნდა, რომე-ლი კანონის ძალა მთავრით ფრანკის ფულიც. ერთი კენახით და გზაში დამსხვრეულები გა-გონები (კატასტროფა რომ მომხდარიყო) რომელი თქვენგანი უხილდა სახელმწიფოს 21,000 ჩერვონე-ცის მან. თუ კი ხომიკის გადახდევინების იმედი გქონდათ და მას ამის შეძლება ჰქონდა, მაშინ ნი-სიათ რალას აძლევდით? ამის პასუხი ერთია: „ბო-როტმოქმედება“. მასთან მოსკოვში მთავრობის ოფიციალური წარმომადგენელი მამულია გატყო-ბინებით შარშანს აქვთ, რომ კორუნიცკი, თუმანი-ნი და ხომიკი სანდო პირები არ არიანო. ნუ თუ ხომიკ-თუმანიანების მეტი არაფერი აღმოჩნდა მოს-კოვში უფასო წყლის მიღების მსურველი. „მოს-კოვში გაგზავნილი დებულება დაჯდა მწ მილ. და ჩვენ კი მეტი ავტომატ ბგონი ირონიულად აცხადე-ბთ გახეთქი.

მე კი მოგახსენებთ: ბოროტ-მოქმედება წნ მილიონში თუ წნ მილიარდშია პრინციპიდან გად-ერთი და იგივეა. რათ უნდა დაიხარჯოს სახელმწი-ფოს წნ მილ. თქვენი პირადი სიმპატია ანტიპატი-ის ნიდადგე.

ყოველის აღწერაზე შეუძლებელია გახეთქი და ამიტომ ვერ ვათავსებ ყოველივეს, რაც მოხდა ბორჯომის წყლის და ხომიკ-ფრანგულიანის ირე-ვლივ, ამას გამოაზარავენ სასამართლო და თუ ვერ დავადასტურებ ყოველივეს, მზათ ვარ მკაცრი სასჯელის წინაშე.

დავით ქეზეძე

საქართველოსა და ქართული სიტყვიერების ისტო-რიის ახალი სახელმძღვანელოები სკოლისა!
ამას წინადაც სახალხო განათლების კომისარია-ტის მიერ, საგაღმწელოდ მისაღებ სახელმძღვანე-

ლებს; მესამე—გზა და ბრძოლის მეთოდები იდეა-ლის განსახორციელებლად. ეს კი თავისი მხრით მოითხოვს სოციალიზმს, ეთიკურ და იურიდიულ დოქტრინებს. მართალია, როგორც ზემოდ აღვი-წნე, შეიძლება დოქტრინები გააბათილოს რევო-ლიუციის ქარტეზიში, შეიძლება იგი შემცდარი გამოდგეს, რადგან სოციალური მექანიზმები მა-ტერიალური სისწორით ვერას გვეუბნებიან, მაგრამ ეს ნიშნავს არა მექანიზმებზე ხელის ალება და შემთხვევითი ბეჭდების დაწყებას, არამედ თეორიის შემოწმებას, რევიზიას, გადახალისებას ახალი ფაქ-ტების მიხედვით.

როგორც აღვნიშნე, შეიძლება დიდი პოლი-ტიკური მოღვაწე იყოთ და არ გქონდეთ თეორე-ტიული დებულებანი, მაგრამ ეს გამოაკლისია ისეთ პიროვნებათათვის, რომელნიც პოლიტიკური ინტე-ლითი, საკუთარი გონება მახელებით და დავიკრ-ვებით დაადგებიან სწორ გზას. ეს კი საერთო კა-ნონად არ გამოდგება.

პოლიტიკური პარტია შეუჩერებელი მოძრაო-ბაა. თუ პარტია შეჩერდა ორგანიზაციულად ან თეორეტიულად—იგი გაიყინება, ჩამოიჩემა პროგ-რესისაკენ მიმავალ ძალებს. ამდენათვე ყოველი მოძრაობა, პოლიტიკა, დისპუტი პარტიის შიგნით და გარეთ აკოცლებს, ზრდის, ანეითარებს პოლი-ტიკურ პარტიას.

მკითხველს მოეხსენებათ, რომ ეროვნული საკითხის შესახებ საკმაოდ გაგრძელდა პოლემიკა ჩემსა და აბ. სან—დონს შორის, რომელშიც აბ. თედო ლონტიც ჩაერთა. უკანასკნელად ჩემი გა-ზეთის ფურცლებზედ იბეჭდებოდა აბ. სან—დონის ფელეტონები „აი პასუხის“ სათაურით. გასაგებია ის ინტერესი, რომლითაც ხდებდა ამ პოლემიკას პარტიული მასა.

ყოველივე ზემოდ ნათქვამიდან გასაგები უნდა იყოს ის დებულება, რომ ჩემთვის საკითხი პარ-ტიული მუშაობისა და მწერლობისა არ სდგას ვიწ-როდ, დოგმატიურად.

ყოველი ახალი აზრი, ყოველი ახალი სიტყვა, ყოველი ნაფიქრ ნაგონი და ნაზრომი პოლიტი-

შაბათს, ოქტომბრის 20-ს, საღამოს 6 საათზე
ცინტარალურ კლუბში

აბ. სიმონ ხელ-ქმნილი
წაიკითხავს მოხსენებას შემოგვთავაზებულ
სოციალიზმ-ფელეტონები საქართველოში
დასწრება საგაღმწელოა, როგორც რაიონის წევრებისათვის აგრეთვე კანდიტატებისათვისაც.
მეთხებ რაიკომი.

ლოთა სია იყო გამოქვეყნებული, მაგრამ საქართვე-ლოსა და ქართული სიტყვიერების ისტორიისათ-ვის არავითარი სახელმძღვანელო არ იყო მოხსენე-ბული. შეშველა, სახალხო განათლების კომისა-რიატს ვერ დაუნახავს შესაძლებლად კლასში შე-ტანა აქნობამდე არსებული სახელმძღვანელოე-ბისა.

ისტორია საქართველოსი არა თუ ისტორიუ-ლი მატერიალიზმის თვალსაზრისით არ დაწერილა ჯერ, რაც არის, ისიც კი არ არის კმასაყოდელი. სოციალ-პოლიტიკური მხარე, კულტურა, პიპოტესა, ფილოსოფია, პოლემიკა, ბიბლიოგრაფია ყველაფე-რია შიგ არსული, ასე რომ ბოლოს და ბოლოს არც ერთი მხარე მთლიანად არ არის მოთხრობილი. მაგალითად რომ აიღოს კაცმა დიდი ეპოქების მმართველთა პოლიტიკური ცხოვრება. მაგ. ბაგრატ მესამის, ბაგრატ მეოთხის, დავით აღმაშენებლის, თამარ მეფის და სხვებისა, ტყუილად წაიკითხავს მათ ამბავს. მეფობის მთლიან პოლიტიკურ მხარე-საც კი ვერ იპოვის შიგ. ამ შემთხვევაში ქართლის ცხოვრების ავტორები მეფობის პოლიტიკურ მხა-რეს გვიამბობენ როგორც ავტორიტეტს, დაყრდნო ბილინი იმ მასალებზედ, რაც ხელთ ჰქონათ. დღე-ვანდელი მეთოდები ისტორიის წერისა რომ სკო-ლიდან, მაშინაც ისევე კარგად დასწერდნენ. ენა ხომ დღევანდელი საისტორიო ნაწერებისა ისეთია, თითქმის რუსული ორიგინალის თარგმანი იყვის. არც ერთი ისტორიკოსი არ მოგვეგობება ჯერ ისეთი, რომ მისი ნაწერი მაღალიან სტილით იყვის აღბე-ძილი.

რაც შეეხება ქართული სიტყვიერების ისტო-რიის შესწავლას, აქაც საჭიროა, რა საკვირველია სალიტერატურო ნიმუშების გარეგა და განხილვა. ჩვენი ლიტერატურის ძველი პერიოდი საერთოდ სასულიერო შინაარსის არის, მაგრამ სოციალისტუ-რი კულტურა შემდგენელისგან მოითხოვს, რომ სა-სწავლებლად გამოყენებულ იქნეს ისეთი ძეგლები და ძეგლების ის ნაწილები, რომელსაც არა აქვს საეკლესიო სასულიერო ხასიათი, ე. ი. საგანდ არა აქვს ლმერთი, ეკლესია, სარწმუნოება, სასწაული, სასულიერო პირთა ცხოვრება. საერო ლიტერატუ-რის ნიმუშებითაც კარგად შეიძლება შედგენილ იქნეს ძველი მწერლობის ფორმის და შინაარსის გასაცნობად საჭირო სახელმძღვანელო. ბიბლიაშიაც კი მოიპოვება ისეთი ადგილები, რომელსაც პირ-წმინდად საერო ხასიათი აქვს. თარგმნილი ნაწარ-მოები შეიძლება აგრეთვე დავასახელოთ შატბერ-დის კრებულში მოთავსებულ სხვა და სხვა სამეც-ნიერო წერილი, მაგრამ ორიგინალიც მოსულა ჩვე-ნამდე. ასეთია აგიოგრაფიული ძეგლები, რომელიც შეიცავს საერო ხასიათის პასაჟებსაც. ერთი ძველი დამოუკიდებლად კი არსებობს. იგია მშენიერი გრადი, რომელიც შეეხება მეფისა და მოვალის სულიერ განწყობილებას და ეკუთვნის დავით ჯი-ბისძეს. ასეთია მდგომარეობა სალიტერატურო ძეგ-ლებისა მეთერთმეტე საუკუნემდე. შემდეგ საუკუნე-თა საწერლო ძეგლები ხომ ერთი ორად უფრო მეტს საერო ხასიათის ნაწერებს შეიცავს და საკი-

კური ამხანაგის თანაგრძნობით, სიყვარულით და პატივისცემით არის მისაღები. ერთ წუთსაც არ უნდა გვაგვიწყდებოდეს, რომ ფეტიშმაზმი, დოგმა-ტიზმი და უკრებლობა დეკა ეროვნულ მიღებული დებულების პოლიტიკურ პარტიას სიკოცხლეს კი არ უმატებს, არამედ საწამლავად ევლინება,—სი-ჯანსაღეს კი არ აძლევს, ასუსტებს და აუძლურებს.

სხვა რომ არა იყოსრა, დღეს, 20 საუკუნის მოქალაქეებისათვის არ შეიძლება ვიწრო ფანატრეუ-რად აზროვნება და გატაცება. თანამედროვე საუ-კუნე შედარებითი, რელატიური ჰეგმონიების სა-უკუნეა. ეს სწორია, როგორც ფილოსოფიაში და სოციოლოგიაში, სწორია მით უფრო ეთიკაში და პოლიტიკაში.

ყოველივე ეს ასეა, მაგრამ აბ. სან—დონსა და ჩემს შორის მეტად ცხარე, გამოვტყდები, არა ამხანაგური კილოთია პოლემიკა გამართული. არა თუ შორეული მკითხველი, არამედ თვით პოლიტი-კური ამხანაგაც გაკვირვებული დარჩება ჩემი სიმ-კაცითი. არ მიკვირს, როდესაც მკითხველიან, თუ როგორი განწყობილებაა ჩემსა და აბ. სან—დონს შორის. კი მიკვირს იმდენი, რომ მეტად მკაცრად მოვექცეთ ერთმანეთს. მკითხველს მოეხსენება, რომ პოლემიკა გაგრძელდა. ისიც მოეხსენება, რომ ჩემ საწინააღმდეგოდ იყო მომართული უმეტესობა და ბეჭდილი ფელეტონებისა. ამ ფელეტონებმა შეშვე-ლად შეჰქმნეს ერთგვარი სულიერი არმოსფერა, რომელიც საკითხის სწორად გაშუქებას ხელს უშ-ლის.

უნებლით მაგონდება ელინური კულტურის ქურა. სოკრატემ, როდესაც მოისმინა ბრალდება მელეტის, მან ათინებებს მიმართა და უთხრა: ისე-თი სიმტკიცით ლაპარაკობდნენ ჩემს წინააღმდეგ, რომ კინაღამ დამამიწყეს საკუთარი თავიო. მარ-თალი მოგახსენოთ, აბ. სან—დონიც ისეთი დავი-ნებით, ისეთი განმეორებით და სიმტკიცით ლაპა-

გაიხი

მე გაზაფხულს მიყვარს ციალი და „მზეს უმზირის“ თვალეზში ცქერა. გულს ვერ დამეფნოს ვარდის ტყეილი მზეს უალერსებს ჩემი სიმღერა.

ეროს მაგონებს რომანის გმირებს, ჩემი ცხოვრებაც რომანი არის... თუმცა სულს ვერვინ გამინაპირებს ჭკნება თვალეზი სულ უძინარი.

ღ—ძე.

როგბა არ მოითხოვს, რომ საისტორიო ქრესტომა-ტიები ავტორლოთ ხუცების, წმინდანების და მოწა-მეების ქება-დიდებით.

ჩემი აზრით სარწმუნოებრივ საეკლესიო მო-ტივისაგან გაცილლ უნდა იქნეს ქართული ახალი პოეზია.

შოთა რუხთველი მითია დიდებული, რომ მი-სი პოეზია კლერიკალიზმს არ შეიცავს. ეს იყო მი-ზეზი, რომ მრავალ ვეფხის ტყაისანს უპირველეს ხანად წარწერილი აქვს, თუ ბერმა წაიკითხა წა-წყმდებო.

დიხს, საქართველოს ისტორიაც, აგრეთვე ქართული სიტყვიერების ისტორიაც და სალიტერა-ტურო ქრესტომატიაც უნდა შედგენილ იქნეს ახალი მეთოდით, ახალი გარემოების შესაფერად. საჭირო იყო ასეთი ხასიათის სახელმძღვანელოები წინა რე-ჟიმების დროსაც შედგენილიყო—შეიძლებოდა კი-დეც, მაგრამ რაც იყო, იყო, ხოლო დღეს გვმართებს სულ სხვა გზით ვიაროთ. სწავლის საგნად უნდა დავისახოთ ბუნებისა და ხალხის ცხოვრება და მისი ვითარება ვიკლოთ და ვიძიოთ მისტური სასწაუ-ლების გარეშე, რათვანაც ბუნებისა და ხალხის რეალობა უდიდესი სასწაულია და სწორედ ამ რეა-ლობას უნდა აშუქებდეს ცოდნით და გამოცდილე-ბით აღჭურვილი გონება მეცნიერისა.

პეტრე მირიანიშვილი.

პასუხათ „გამვლელ-ს“ საბავშვო სახლის № 9
ბავშვებისაგან

1928 წლის, 5 ოქტომბრის. შესდგა „კამო“-ს სახელობის საბავშვო სახლის ბავშვთა საერთო კრება, სადაც ბავშვები გაეცნენ გახეთ „მუში“-ს 263 ნომერში მოთავსებულ წერლის მე-9 საბავშვო სა-ხლის შესახებ; ბავშვებში დიდი აღელვება გამოი-წვია ამ წერილს შინაარსმა და გამოიტანეს შემ-დეგი საერთო დადგენილება: პასუხი გაეცეს წერ-ლის ავტორს, რადგანაც წერილში მოთავსებული აზრები სრულიათ არ შეეფერება სიმართლეს, „გა-

რაკობს ჩემს ყალთაბანდობაზედ, ფალსიფიკატორო ბავშვს, უფოცაზზედ, სოფისტობაზედ, რომ მაგონია მე მე აღიარა ვარ. აშკარად უნდა განვცხადო,—აბ. სან—დონის ბრალდებათა 1 მესამედი მართალი რომ იყოს, ეს საკმაო იქნებოდა ჩემთვის, რომ სა-მუდამოთ კალამი ხელიდან გამეგლო, რადგან კე-თილშობილება მწერლობის უპირველესად ის არის, რომ სიმართლედ და ჰეგმონიებად დაიცვას, ხოლო მთელი ჩემი ნაწერი აბ. სან—დონის აზრით, არის რალაც სოფიზმი შეკაზმული ლანძღვა-გინებით.

ამიტომ, მე როგორადაც არ მსურდა დამეკო-ქრონიოლოგიური წესი, გამეჩიია აბ. სან—დონის ფელეტონები „ეროვნულ საკითხზედ ლენინიზმის სკოლაში“, შევებოდი აბ. თედოს ფელეტონებს და გადავსულიყავი აბ. სან—დონის უკანასკნელ პასუხზედ, —იძულებული ვხდები დავიწყო შებრუ-ნებული როგით და ჯერ უკანასკნელ პასუხის გარ-ჩევას შეუდგე. ან უკეთ მისგან გამოვეყო რამდენიმე საკითხი.

საკითხის ფარგლები უშეშველად უნდა იქნეს გაფართოვებული. უნდა გამოივარკვიოთ ნაციონა-ლური საკითხი მარქს-ენგელსის სკოლაში დავაწეო-რებით მარქსიზმის მთელ სისტემასთან. უნდა გავე-ცნოთ ლენინიზმის სკოლაში ასეთივე წესით ნაცი-ონალური საკითხს და შემდეგ უნდა აღვნიშნოთ ამავე საკითხის სოციალ-ფედერალისტური გავება.

ყოველივე ეს მოითხოვს ვრცელ საუბარს, მკითხველის კურადღების დიდხმობით შეჩერებას. მე ფიქრობ პრაქტიკული მკითხველებს. თავს არ მოგვაზებრებ. თუ გნებავთ იმ ზეგნალო მოსაზრებით, რომ ბედვეტრის ეროვნული საკითხი ერთი იმ სა-კითხთაგანია, რომელიც ჩვენ ვიცით, სანამ მის შე-სახებ არ გვკითხავენ, ხოლო როდესაც კითხვა ის-მის მისი გარკვევისათვის ვფიქრობ მკითხველთა-თვის ეს ინტერესს მოკლებული არ იქნება.

სერ. ამაღლობელი.

მედიკალიზაცია აღნიშნავს: ძველი გაშვების მაგიერ დანიშნულია ახალი, — რის შემდეგაც სახლი დასცილდა თავის პირვანდელ სახეს. ჩვენ საყვარელი გვიანებით, რომ სახლი დასცილდა თავის პირვანდელ სახეს არა მიზანშეწონილს და დაბრუნება ნამდვილ გზას. ის ბრალს დებს გამგეის ქონების განაგებებაში. როგორც არის, მაგალითად ძროხა, ცხვარი და სხვა და სხვა საწარმოები კერძო პირთაგან შემოწირული. ამან კი ჩვენ უპასუხეთ „გამგელის“, რომ ქონების განაგებებს ჩვენს სახლში არავითარი ადგილი არა აქვს.

ძროხა და ხბო გაიყიდა არა უკონტროლო-უკომისიოთ, არამედ განათლების განყოფილების ნებართვით, შევიდნენ იქნა თვით მომარაგების განყოფილების მიერ. ცხვარი კი ჩვენ კლდეგანაშენებელს შეადგენდა და გიხსენებთ კიეში ექსპერტის დროს.

გამგელი უკიდურესად გამგეს, რომ ის თავის მოსამსახურეთ ხდის ერთ ჩვენგანს, რომელიც დაატარებს მის ოთხი წლის ბავშვს სეირნობის დროს. ჯერ ერთი, რომ არავის ჩვენგანს არ გვინახავს ამ ბავშვის სასეირნო წასვლა, მეორეც ის რომ არც ერთი შემთხვევა არ ყოფილა ისეთი, რომ გამგე თავის პირადი საქმისთვის წასულიყო სადმე და ბავშვი ვინმესთვის ჩაბარებულიყო. პირიქით, როდესაც გამგე სახლის საქმეზე მიდის, ჩვენ ბავშვები ვხედავთ დარჩენილ ბავშვს და მოვალეთ ვთვით ჩვენს თავს თვალყურით ვადევნებთ ჩვენს პატარა ამხანაგს, რადგან მისი დედა ჩვენთვის ზრუნავს. ჩვენ ვაფასებთ მის ენერგიულ მუშაობას და მალელობაც განუცხადებთ „კომუნისტი“-ს № 2-2 ში. წინანდელი გამგე გვეფერებოდა, თითქმის ამბობდეს ბავშვები; ჩვენ კარგათ გვესმის ის, ადამიანი, ვინც ჩვენს ავსა და კარგს გულთან ახლო ღებულობს მუდამ ვერ მოგვეფერება და თვალს ავციხვს, როდესაც ჩვენ ცუდად ვქცევით. ტენხიკური მომუშავენი უკიდურეს მდგომარეობაში არის ამბობთ. რომელი მოსამსახურე მუშაობს 24 საათს? თქვენ იცით თუ არა, რომ სახლში განხორციელებულია საერთო კანონი, რომლის ძალითაც ბავშვები ვეწინააღმდეგებთ თავის თავს, მხოლოდ მცირე ნაწილის ტენხიკურ სამუშაოსაც ასრულებს ერთი დამლაგებელი, რომელიც დაქირებულ საქმის განსახიერებელ დროზე ადრე ასრულებს და თავისუფლდება. რაც შეეხება სურსათის განაწილებას, ამისათვის არსებობს სამხრეთ საკანტროლო კომისია და გამგე არავითარ მონაწილეობას არას დროს არ ღებულობს სურსათ-სანოვანის განაწილებაში ამრიგათ ყველა აღნიშნული ბრალდებები სიზარტელს მოკლებულია.

„კამა“-ს სახელმძღვანელო სახლის ბავშვთა აღმასკომის თავმჯდომარე ბ. შარაშიძე.

მოადგილე შ. პილუღიაშვილი.

მდივანი: შ. მაისურაძე.

წევრები:

1. ჯ. ჯაყაყაძე
2. შ. ჯაყაყაძე
3. მ. კიკნაძე
4. შ. შერ-შერაძე
5. ჯ. შერაძე
6. ს. კანჩელი
7. გ. ლომიძე
8. თ. მაშხაშვილი.

პასუხი „გამგელს“ ს. ზეზუნა საბავშვო სახლის ტენხიკურ მომსახურებელთაგან მუშა — ს. N 263. მოთავსებული წერილის გამო.

ძალიან დაუმხინჯებია ვინმე „გამგელს“ ს. ცნობა ჩვენს სახლის შესახებ: და მეტადვე ტენხიკურ მოსამსახურებზე. ის სწერს ვითომდა ტენხიკური მოსამსახურე-

ები უკანასკნელ პირობებში იყოს ჩაჯარბილი გამგის მიერ.

ძალიან შემცდარა „გამგელი“ ნუ ფიქრობს, რომ ჩვენთვის კეთილი ადამიანი, ასე დავუვასოთ, როგორც ჩვენის სახლით თვითონ აფასებს.

ჩვენ ეს დაუშვებელი მოვარება. არც ერთი მსახური არ ვმუშაობთ საერთო ნორმაზე მეტს, ამის ვერ დაამტკიცებს ვერც ერთი გამგელი კი კი არა, — მუდამ აქ მცხოვრები. დიდ საყვედურს უცხადებთ „გამგელს“ — ს. რომ ამბობს, ვითომდა ჩვენ გამგე გვაშინებდეს, გვეძეცოდეს ისე, როგორც დიქტატორი და სხვა ასეთ რაშს.

ვაქვეყნებთ მკითხველთა საყურადღებოთ, რომ ადგილი არ ჰქონდა და გთხოვთ ისეთი „გამგელი“ ნუ გამოჩნდება, რომ ყველაფერი უკუღმა გადატარდეს და არ ნახულობს ჰეგელის მკითხველები.

ჩვენ, პირიქით, დიდ მადლობას ვუცხადებთ ამხანაგ გამგეს, რომელიც დიდის პატივით გვეყვარება და აფასებს ჩვენს შრომას და გამგელის კი ზოგილი ასეთი ცნობის დამახინჯებისათვის და სახლზე და მის გამგეზე ჩირობის მოცუბებისათვის.

მე. 9 საბავშვო სახლის მხარეული კალმანელიძე.

დამლაგებელი: ივანოვი.

თვითრეული საცვლების გამგე გ. კუპაძე.

პრეცხევი ქალი მირიანოვა.

სახელმწიფო უნივერსიტეტთან არსებული მუშათა ქართული ფაკულტეტი.

1923 წ. 13 ოქტომბერს, საღამოს 8 საათზედ მუშათა ფაკულტეტის დიდ დარბაზში, შესდგა მსმენელთა სამართა კრება, კრებას დაესწრო თითქმის ყველა მსმენელი.

მოსწავლე ვაჟკეთი ანტ. კ. ვხივშილმა შემდეგ თქვა: 1) ფაკულტეტში წესრიგის დაცვისა და 2) კულტურულ მუშაობის გაძლიერების შესახებ. მოსწავლე ვრცელი იყო და საქმით ეხებოდა ყველა იმ კითხვებს და მუხლებს, რომელთა შესრულება და დაცვა აუცილებელია.

კრებას გაეცნო (განსაკუთრებით ახლო მიმდებარე მსმენელს) კულტურული მუშაობის მსვლელობა გასული წლისა და მითითებულ იქნა ყველა მსურველთათვის, თუ ვინ აწარმოებს მუშაობას კულტურულ საქმეთა ან თუ იმ დარგში. არსებობს შემდეგი წრეები: ლიტერატურული, დრამატული, სამხატვრო, ფიზ. ვარჯიშობისა და მუსიკალური. ყველა ესენი აწარმოებენ მუშაობას. იღებენ ახალ ძალებს, საქმის ენერგიით ეკიდებიან და უნდა ვიქონიოთ იმედი, რომ მომავალში უფრო გაძლიერდება და გაფართოვდება კულტურ. მუშაობა, მოხსენების შემდეგ მომხსენებელმა მიიღო სხვა და სხვა შეკითხვები, რომელნიც საქმით იქნენ განათებული-გარკვეულნი.

მოსწავლის დროს წამოიჭრა ერთი ახალი კითხვა (ფრიალ საინტერესო) მასწავლებელთა შესახებ, რომლის ირგვლივ გამოწვეული ვაშლის შემდეგ მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლუცია: ეთხოვს ფაკულტეტის დეკანს ფაკულტეტის მსმენელთა საერთო კრების სახლით, რათა მან მოახდინოს შესაფერისი ენერგია იმ საქმის კარგათ დაგვირგვინებისათვის — რისთვისაც აქ შეკრებილან.

სტუდენტის სახლით კ. ვხივშილმა მიმართა მსმენელს ნაწილობით დაცვით ყოველივე აქ ნათქვამი, როგორც აუცილებელი დებულებანი სწავლა-განათლების შეძენის დროს და გამოიჩინონ შესაფერისი ენერგია იმ საქმის კარგათ დაგვირგვინებისათვის — რისთვისაც აქ შეკრებილან.

ერეკლე კიკაძე.

აბასთუმანში კი ზამთრობითაც შეიძლება ავარაკობა.

აი რას მოგვითხრობს ავარაკ აბასთუმნის შესახებ ერთი ავტორი თავის წიგნში: „თუ ადამიანი ფილტვებით დაზიანდა, ბრონხები წაუშვია, ჩნდება გულუფუცა, უბედური სენი — ქლუქი ეწვია, მისი მესაიდუმლო, მისი ექიმი აბასთუმნის, ბუნებაა, აბასთუმნის საღი პავთი, გიჟე-ნამდნარია სურნელი ზღვი ზღვია მშველელი.“

თუ ადამიანს ძვლებს ქარები (რევმატიზმი) ეწვია, დასცა და მოიშალა, მისი ექიმი აბასთუმნის წყლებია.

თუ ადამიანს სისხლ ნაკლულევანება აწუხებს თვალში გიბნელობდა, მუდმივ თავი გრკივთ, დაცემული ხართ, თავი აბასთუმნის ხეობას უნდა შეიფაროთ და იქ იზოვითი მყუდროებას, მოხვენებას, გამობრუნებას...

შეიძლება სევედიანობამ, ნაღვლიანობამ, მოწყენილობამ შევიპყრო, დასუსტდი; შენი მიაღწერე, იმედის მომცემი, გამოიმბრუნებელი აბასთუმნის მზის სხივებია, აბასთუმნის ხეობის ცელქი ნიავია.

იქნებ ისტერია, ნევროლოგია გტანჯავს, „ნევრებმა დატყარა სიმშვიდე, ოლეანინში მოიშალა, უნდა იცოდეთ, რომ მაშინ თქვენი საფანცე აბასთუმნის გულშია მკერდი.“

ადამიანი, რომელიც დამბლით ავად არის, დაცემულია, საქმიანობის უნარი მოესპო, სურავანი აღიზნოს, შინაგანი ორგანოები წახდომილი აქვს საქმელს ვერ იწლებს, ვამხდარია, ან კაცების ავადმყოფობა სულს უზუთავს, მაშინ უნდა იწმინდოს აბასთუმნის პავით, მისი სამკურნალო წყლებით.

ერთი სიტყვით აბასთუმანი „თავისი ბუნების მოვლენებით, კლიმატური პირობებით ზამთრობით, ზაფხულობით, ყოველ დროს წარმოადგენს საუკეთესო საფარს.“

თავალ-წინ დაპარებული სამარ.

„მითვებულნი“-ის სათაურით დაბეჭდილმა რამოდენიმე სტრიქონმა ქართველ მწერალ მოღვაწეთა მითვებულ საფლავთა შესახებ დიდების ტაძართან გამახსენა ავრედე ერთი ძველი ქართველი მწერალ-მოღვაწის სამარე, რომელიც ამავე საფლავში განისვენებს.

სრულიად დავიწყებული და მისი საფლავი ჩემს თვალწინ დაიკარგა ამ 21 წლის განმავლობაში და ესაა მისი კვლი ვეღარ მინიშნება. ეს გახლავთ სამარე ი. კერესელიძისა, რომელსაც ამ 15 წლის წინეთ ჯერ ისევე ჰქონდა შემოვლებული ფიცრის მოაჯირი და ხის ჯვარი წარწერით გ. წერეთელის დასაფლავების შემდეგ, როდესაც ჯერ კიდევ ახალგაზრდა ვიყავი ქაშა სულიერს შევირგებისას, ხშირად მიყვარდა აქ მოსვლა სასაფლაოზედ სადაც მაშინ მხოლოდ რამოდენიმე ქართველი მოღვაწე განისვენებდა. მე ვიხილავდი მათ სამარებს და ჩემი გული გრძობდა ტკბილს ნეტარების სულიერს სიმშვიდეს.

ამ საფლავთა შორისვე იყო ი. კერესელიძეც, რომელიც თავის დროზედ დიდი ღვაწლი დასდო თავის ერს მწერლობით და სხვა მრავალ მოღვაწე-

ხილვები

კვირას, ოქტომბრის 21-ს სახელმწიფო სა-თავტრო ინსტიტუტის დარბაზში (რუსთაველის თეატრის შენობაში.) კ. კანანელი წამოიხატეს საჯარო მოხსენება: „საქართველოს კულტურა და ქართული სული“.

კვირას, ოქტომბრის 21 ს, ზემოთ გაიხსენება ტუ. სახლში სახლის მიმდინარე წლის სეზონი შ. დადიანის პიესა „გუშინდელი“-თ. პიესას დასდგამს რეჟისორი ი. ბარელი. ამ დღისთვის მოწვეულ არიან რესპუბლიკის მთავრობის, პროფეს. ორგანიზაციების და სხვა და სხვა სახელმწიფო და კულტურულ დაწესებულებათა წარმომადგენლები.

სახელმწიფო ოპერა — „პიკის ქალი“.

საოპერო თეატრის დასში მოწვეულ მომღერალ ევლახივის პირველად გამოასახლელა დაიდგა ჩიკოვსკის უკუდგი ოპერა „პიკის ქალი“.

ამ ოპერაში წამოიღო ზოლით არის გატარებული კომპოზიტორის ოფე. ადამიანის მუდმივი დამოკიდებულების შესახებ ბედისგან (fatum). ეს იდეა მართლაც პენილურად გარდაქმნა კომპოზიტორმა ოპერის მუსიკაში. მთავარი მომქმედო პირი ოპერაში არის გერმანი, რომელსაც გამუდმებით თავს დასტრიალებს და იპყრობს მთლიანად ახრი გამდიდებებისა, რადაც არ უნდა დაუფუცეს ის. ამ აზრთან ერთად გერმანიის ცხოვრებაში და განცდებში ნათელ პერიოდსაც აქვს ადგილი ეს არის ძლიერი, მშვენიერი გრძნობა ქალისადმი. გერმანმა სში იმარჯვებს პირველი, ავადმყოფური აზრი და იგი იღუპება თვითონაც და ღუპავს საყვარელ ქალსაც. აი ეს არის რუსეთის დიდი ლირიკოსის პუშკინის ნაწარმოების ტრადიცია, რომელიც გადაიტანა კომპოზიტორმა თავის საუცხოო ოპერა „პიკის ქალი“-ში.

უმთავრეს პარტიებს ასრულებდნენ მსახიობი — ქალი პანკრატოვი (ლიზა) და ახალი ტენორი — ევლახოვი (გერმანი).

მომღერალ პანკრატოვის ნიჭზე მე გარკვეული აზრი გამოვსთქვი ამას წინა, მის მიერ გონევის ოპერა „ლირის ქალი“-ში სახილის პარტის მხატვრულად შესრულების შემდეგ. მე ვიფიქრებ იმავე აზრს, რომ პანკრატოვი პირველ ხარისხიანი მსახიობია, როგორც ვოკალურის, ისე სიმღერის მხრით. ლიზას პარტია მეტად ღრუბდა მომღერლის ნიჭს; ამ პარტიაში განცდათა მთელი განმეობა მეტად დრამატული ხასიათისა და მსახიობი როგორც სიმღერაში, ისე მოქმედებაში დიდ განწყობილებას იჩენს. იგი საგანგებოდ ხმარობს თავის არა ჩვეულებრივ სილამაზის ხმას.

პარტის დრამატული გადმოცემა მეტად მოფიქრებული და სინამდვილესთან შეფარებულია.

თესი სამკურნალო საცადმყოფის კულტურის, მალარიისათვის, გულის ავადმყოფობისათვის, ნერვებისათვის და საერთოდ სხვა და სხვა სარგებელს სენისათვის. აბასთუმანი ყოველ ავადმყოფისათვის შესაფერო ადგილია.

ამ უკანასკნელი წლების განმავლობაში მესხეთ-ჯავახეთი შეიქმნა რამდენჯერმე მის ასპარეზით.

ავარაკ აბასთუმნის გარდა ახალციხის მხარეში, ხომ მრავალია სამკურნალო წყლები მავალ. ს. ურაველში (15 გერ. მანძილზეა ქალ. ახალციხიდან, სადაც გოგორდის მუზეუმი წყალია, ასპინძის, პლატეს, წყალბილის და სხვა მრავალი. ავრეთვე ახალციხის მხარეში არის მრავალი მადნები: ქვანახშირის, თეთრი მიწის და სხ. მაგრამ სამწუხაროთ ჩვენი უკიდურესობით, უსწავლევლობით ვერ გამოგვიყენებია ეს მხარე.

ტანჯული მესხი.

თავალ-წინ დაპარებული სამარ.

მითხრობს, რომელიც ლიტერატურულ შრომის სიღრმეში უკიდურეს სიღრმეში მიიყვანა. მაგრამ ის მაინც მხნედ ჩიდვარდ დამოცრებს ხოლმე თავის საყვარელს თარზედ, რომელმაც სიკვდილამდე უერთგულა მას, თვისსავე ლუქს.

ლიზა იგი მოხუცებული, სამშობლოს სიყვარულით აღზენებული მივიდა სამარეს კარამდე. მაგრამ გაგდა დრო, მოაჯირი და ჯვარი შემოაღება მის საფლავს, მოისპო და ავერ მიწასთან გასწორებული და რამოდენიმე წლის განმავლობაში აღარ მოსჩანს.

და ადგილი შესამდგომელია, რომ რამოდენიმე წლის შემდეგ სამუდამოდ დაიკარგოს და აღარ იცოდეთ, თუ სად ასაფლავია.

მითხრობს ვიდრე ჯერ კიდევ, გვიან არ არის, და მოძებნა და პოვნა შეიძლება. საჭიროა ყურადღება მიექცეს და გაუკეთდეს უზრალო ხის ნიშანი მაინც...

ეს კი ჩვენის აზრით მწერლობა ვეზირმა უნდა ითავოს.

გ. ბ.

ლიზას არის შესრულებამ მსმენელში აღტაცება გამოიწვია. მე ჩემს დღეში არ მახსოვს ამ არიის ასეთი მხატვრული შესრულება.

მსახიობი ევლახი განთქმული მომღერალია — ეს ექვს გარემეა. მისი ხმა ძლიერია (ლირიკა დრამატული ტენორი), მშვენიერი მაღალი რეგისტრით, რომელსაც მომღერალი თავისუფლად ხმარობს. საშუალო და დაბალი რეგისტრი ცოტა მკრთალია. მის სიმღერაში გამოისახევის მშვენიერი სკოლა და დიდი ტემპერამენტი. გამოთქმა (ფრაზირიკა) და დინამიკა ნიუანსებით — სრულიად დამთავრებულია.

საბლერაში კანტინები ნაკლებადია (იტალიური bel-canto), მაგრამ სისრულე არ არის. ყოველ შემთხვევაში ევლახოვი შესანიშნავი მომღერალია. დრამატულის მხრივ პარტია მეტად მოვუზრებელია, ადგილ-ადგილ მხატვრულიც. მსახიობის მშვენიერი სკენიური ვარჯიშობა, სიბახალაზრდავე და სცენაზე თავის დაჭერის უნარი — ვხეებენ მისგან მიღებულ კარგ შთაბეჭდილებას.

მშვენიერი შთაბეჭდილება დასტოვა ჩემზე მსახიობმა რებონემ, რომელიც ასრულებდა მოხუცებულ გრაფინიას პარტიას.

რებონეს თამაშმა მე მომეგონა ამ პარტიის საუკეთესო შემსრულებელი, მოხუცებული გრაფინიას როლის შემქმელი, რომელიც იყო კარგა ხნის წინად, როდესაც პირველად დადგა ჩიკოვსკის თა-ვის ოპერა. მე მოგახსენებთ, ესაა უკვე განსვენებული, მსახიობი კრუტინოვის შესახებ.

რებონეს შესრულებაში საუკეთესო ადგილი არის სცენა-სამილო ოთახში წარსულ სიკვდილის მოგონებათა დროს (prima სიმღერაში, გამოცოცხლებული სხე მოგონების დროს და სასოწარკვეთილება, როდესაც გონს მოვა და მოავონდება ფა-ვისი სიმღერე). კარგებია ავრედვე გერმანთან შეხვედრის სცენები და დიალოგი.

ცოტა შეუფერებელია საბინისათვის გრაფ ტომასის პარტია, რადგანაც პარტია მისთვის დი-ლია.

მუსიკალურიად მღერის ვლექის პარტიის მსახიობი კრიკანოვსკი. საერთოდ ლირიული ხასიათის პარტიები მეტად უხდება ამ მსახიობს. დადგმა ოპერისა კარგია, ხოლო არ უნდა იყოს დიშვებული შეუფერებლობა: მოქმედება სწარმოვებს ზაფხულში და ამავე დროს კი გრაფინიას საძილო ოთახის ფანჯრებში მოსჩანს ზამთრის შეი-ზავე.

მეტად კარგია ორკესტრი ივანე ფილიაშვილის ხელში.

ბ. ბეგუთიშვილი

რედაქტორი — სარედაქციო კოლეგია
კამოცემელი — მთავარი კომიტეტი.